

การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

กิงเพชร ชินศิริประภา พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพของ รพ.สต. อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ด้านการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการสนับสนุน และข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง และด้านความพึงพอใจในกลุ่มผู้อำนวยการ รพ.สต.จำนวน 17 คน กลุ่มผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต. จำนวน 17 คน และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต.จำนวน 104 คน ระยะเวลาในการศึกษา เดือนธันวาคม 2563 – เดือนกุมภาพันธ์ 2564 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยการดำเนินงานกับประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานฯ และประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยของการดำเนินงานฯ ในทุกด้านมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพของการดำเนินงานฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมเป็นลำดับสุดท้าย คือในปัจจัยการดำเนินงานฯ ด้านการมีส่วนร่วม เรื่องของการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ร่วมกันของ รพ.สต.ทุกแห่งในอำเภอฯ และในปัจจัยด้านความรู้เรื่องการทบทวนความรู้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ รพ.สต.ร่วมกัน ภายในแต่ละ รพ.สต.

ข้อเสนอแนะควรมีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพ ควรกำหนดให้มีการทบทวนความรู้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ของเจ้าหน้าที่ รพ.สต.ร่วมกัน ภายในแต่ละ รพ.สต. เป็นระยะและทุกครั้งที่พบปัญหา จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ร่วมกันของ รพ.สต.ทุกแห่งในอำเภอเป็นประจำทุกปี กระตุ้น และส่งเสริม ให้กลุ่มผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต.ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ของ รพ.สต. และมีหลากหลายวิชาชีพ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อมากยิ่งขึ้นและให้มีการดำเนินงานในรูปแบบของโซนที่กำหนดไว้ อันเป็นการสร้างระบบเครือข่ายในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ

คำสำคัญ: การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

Effective of Infection Prevention and Control in Sub-District Health Promotion Hospital, Sriboonruang District, Nongbualamphu Province.

Kingpetch chinsirapapa, Professional Nurse, Sribunruang Hospital, Nong Bua Lamphu Province

Abstract

The purpose of this research was to study the operational factors affecting to efficiency of infection prevention and control of the sub-district health promotion hospital. Survey methodology used research questionnaires in 17 director of the sub-district health promotion Hospital, 17 infection control nurse and 104 other staffs about operational factors in knowledge, attitude, administration, participation, support and about operational efficiency in accuracy and satisfaction. Study period in December 2020 – February 2021. The research results were analyzed using descriptive and analyzed statistics.

The research found that the majority of the sample had opinion about the operational factors and efficiency was very suitable and very effective. The correlation of the operational factors were found to significantly related to efficiency at the statistical level of 0.05 and found the review of the knowledge and learning exchange forum was the last appropriate. Periodic review of the knowledge, organize an annual learning exchange forum, enhance other staffs knowledge and understanding about IC and zone networking should be driven.

Keyword: Infection Prevention and Control; Sub-District Health Promotion Hospital

บทนำ

ปัญหาการติดเชื้อในสถานพยาบาลเป็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสาธารณสุข และได้รับความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน เนื่องจากนำไปสู่การสูญเสียโดยไม่จำเป็นหลายอย่างด้วยกัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ หรือชีวิตของผู้ป่วย การสูญเสียเวลา แรงงานของบุคลากรผู้ให้บริการ ตลอดจนภาครัฐที่ต้องให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเพิ่มมากขึ้น¹ การควบคุมการติดเชื้อ เป็นมาตรฐานโดยสากลของการรักษาทางการแพทย์ เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในสถานพยาบาลเป็นงานที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการป้องกันความรุนแรง การเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการรักษาพยาบาล และลดอัตราการตายจากการติดเชื้อในสถานพยาบาล การป้องกันการติดเชื้อไม่ได้มีเพียงในผู้รับบริการ ผู้ให้บริการเท่านั้น แต่รวมถึงการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อในสิ่งแวดล้อมด้วย การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับบริการปลอดภัยจากการติดเชื้อ บุคลากรผู้ให้บริการปลอดภัยจากโรคติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน ชุมชนและสิ่งแวดล้อมปราศจากการปนเปื้อนโดยที่บุคลากรในทีมสุขภาพทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องในการลดการติดเชื้อ ด้วยการพัฒนาคุณภาพดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง เพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้ป่วยและการป้องกันควบคุมการติดเชื้อสะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานหรือคุณภาพของการดูแลรักษาผู้ป่วยด้วย²

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เป็นสถานบริการปฐมภูมิที่สำคัญในชุมชน การมีระบบการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่ได้มาตรฐาน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนในชุมชน มีสุขภาพดี ลดการแพร่กระจายเชื้อในชุมชนคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอศรีบุญเรือง (คปสอ.ศรีบุญเรือง) จังหวัดหนองบัวลำภู ได้มีนโยบายในการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้เป็นไปตามเกณฑ์พัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว (รพ.สต.ติดดาว) เพื่อพัฒนาคุณภาพหน่วยปฐมภูมิในรูปแบบเครือข่ายบริการ โดยมุ่งเน้นการเชื่อมโยงระบบบริการ กระบวนการบริการ รวมทั้งการบริหารจัดการ และโรงพยาบาลศรีบุญเรือง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลแม่ข่าย โดยงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ได้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และนำลงสู่เครือข่ายบริการสุขภาพของอำเภอศรี

บุญเรือง ซึ่งมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ลูกข่าย จำนวน 17 แห่ง และในฐานะที่เป็นแม่ข่ายจึงเป็นผู้ให้การสนับสนุนในด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ

จากผลการติดตามนิเทศงาน³ การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.อำเภอศรีบุญเรือง ในปีงบประมาณ 2563 พบว่า รพ.สต.หลายแห่งยังมีการดำเนินงานที่ไม่ถูกต้องตามแนวทางการปฏิบัติงานการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.ที่กำหนด เช่น มีการจัดเก็บเครื่องมือปราศจากเชื้อไม่ถูกต้อง จัดเก็บมูลฝอยติดเชื้อปะปนมูลฝอยทั่วไป ซึ่งหากยังคงมีการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแนวทางการปฏิบัติงานการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่กำหนดไว้ อาจเป็นสาเหตุที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับบริการ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่างๆ จากการดำเนินงานฯ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลให้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทุกแห่งของอำเภอศรีบุญเรือง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

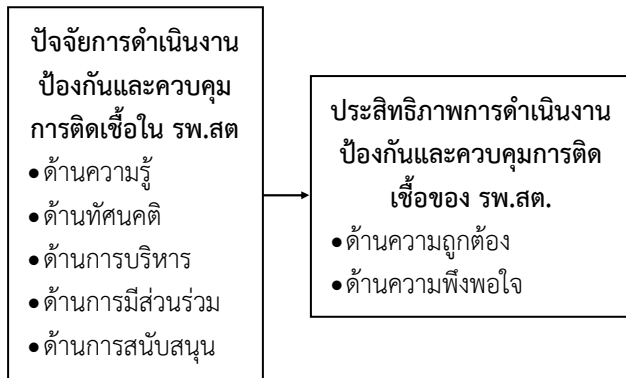
1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู

ขอบเขตการศึกษา

ข้อมูลที่ศึกษาประกอบด้วย

1. ศึกษาข้อมูลปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ประกอบด้วยด้านความรู้ ด้านทัศนคติ ด้านการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการสนับสนุน
2. ศึกษาข้อมูลประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ประกอบด้วยด้านความถูกต้อง และด้านความพึงพอใจ
3. ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยกับประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.

กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Studies)

ประชากรที่ศึกษาทุกคน รวม 138 คน ได้แก่

1. กลุ่มผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 17 คน
2. กลุ่มผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต. จำนวน 17 คน
3. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านอื่นใน รพ.สต. จำนวน 104 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบ Purposive Sampling ในทุกกลุ่มประชากร ทำศึกษาในพื้นที่อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู ระยะเวลาในการศึกษา เดือนธันวาคม 2563 – เดือนกุมภาพันธ์ 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามคิดเห็นที่พัฒนาขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการสอบถามในกลุ่มผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต. และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต. แบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ประกอบด้วยด้านปัจจัยการดำเนินงาน 5 ด้าน และประสิทธิภาพ 2 ด้าน และ 4) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ที่มีประสิทธิภาพ

ในการพัฒนาแบบสอบถามได้นำแบบสอบถามปรึกษา ขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย จำนวน 30 คน ใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) กำหนดค่าความเชื่อมั่น (α) ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. และประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ในทุกด้าน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของปัจจัยความรู้ ทัศนคติ การบริหาร การมีส่วนร่วม การสนับสนุน (0.95, 0.89, 0.95, 0.96 และ 0.93) และค่าความเชื่อมั่นของประสิทธิภาพด้านความถูกต้องและความพึงพอใจ (0.99 และ 0.98)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้วิธีการทางสถิติ 2 แบบ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. สถิติเชิงวิเคราะห์ (analytical statistics) ใช้สถิติสหสัมพันธ์ (correlation) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. กับประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.

ข้อพิจารณาทางจริยธรรม

การศึกษานี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู เอกสารรับรองเลขที่ 22/2563 วันที่รับรอง 14 ธันวาคม 2563

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

จากแบบสอบถามในกลุ่มผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 17 คน กลุ่มผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต. จำนวน 17 คน และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต. จำนวน 104 คน ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภูรวมทั้งสิ้น

จำนวน 138 คน พบว่า ส่วนใหญ่ของกลุ่มประชากรที่ศึกษา เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.88 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 38.41 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 60.87 มีตำแหน่งเป็นนักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 23.19 และมีอายุปฏิบัติงานในหน้าที่ปัจจุบัน มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 38.40

2. ข้อมูลปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุม การติดเชื้อของ รพ.สต. และประสิทธิภาพของการ ดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.

2.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เกี่ยวกับ ปัจจัยของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ของ รพ.สต.พบว่า ในภาพรวมของปัจจัยการดำเนินงานฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ ในปัจจัยด้านต่างๆ ได้ มีการให้ความสำคัญเน้นหนัก ดังตารางที่ 1

และจากการศึกษาพบว่า มีประเด็นร่วมที่ทุกกลุ่ม ตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมเป็นลำดับ สุดท้ายเช่นเดียวกัน คือ ในปัจจัยด้านความรู้ เรื่องการมีการ ทบทวนองค์ความรู้การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ

ร่วมกันของเจ้าหน้าที่ภายใน รพ.สต. ในความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการ รพ.สต. และผู้รับผิดชอบงาน IC มีค่าเฉลี่ย 3.00 (SD 0.00) และค่าเฉลี่ย 3.53 (SD 0.51) ตามลำดับ และในปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม เรื่องการมีการจัดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติด เชื้อร่วมกันระหว่างหน่วยงาน รพ.สต.ในอำเภอ ในความ คิดเห็นของผู้อำนวยการ รพ.สต., ผู้รับผิดชอบงาน IC และ ผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต.มีค่าเฉลี่ย 3.24 (SD 0.43), ค่าเฉลี่ย 3.82 (SD 0.98) และค่าเฉลี่ย 3.04 (SD 1.00) ตามลำดับ (ข้อมูลส่วนนี้ไม่นำเสนอในตาราง มีอยู่ใน งานวิจัยฉบับเต็ม)

2.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เกี่ยวกับ ประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติด เชื้อของ รพ.สต. พบว่า ในภาพรวมของประสิทธิภาพการ ดำเนินงานฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และใน ประสิทธิภาพด้านต่างๆ ได้มีการให้ความสำคัญเน้นหนัก ดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยและประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. (N=138)

กลุ่มตัวอย่าง	ผอ.รพ.สต. (n=17)	ผู้รับผิดชอบงาน IC (n=17)	ผู้ปฏิบัติงานอื่น (n=107)
	$\bar{X}$ (SD)	$\bar{X}$ (SD)	$\bar{X}$ (SD)
I ปัจจัย			
1. ด้านความรู้			
1. บุคลากรทุกคนในรพ.สต.ต้องมีความรู้เรื่องการปฏิบัติงานป้องกันและ ควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.	4.53 (0.51)	4.18 (0.39)	3.92 (0.61)
2. มีคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ที่ชัดเจน	4.06 (0.83)	4.41 (0.61)	3.47 (0.99)
3. ได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.	3.06 (0.43)	4.29 (0.77)	3.43 (1.00)
2. ด้านทัศนคติ			
1. การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.เป็นงานที่ สำคัญและมีประโยชน์	4.94 (0.24)	4.82 (0.39)	4.01 (0.74)
3. ด้านการบริหาร			
1. มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ของ รพ.สต.ที่ชัดเจน	4.53 (0.62)	4.35 (0.60)	3.31 (0.88)
2. มีการนำนโยบายการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ไปสู่การปฏิบัติ	4.41(0.51)	4.41 (0.61)	3.40 (0.95)

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยและประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. (N=138)

กลุ่มตัวอย่าง	ผอ.รพ.สต. (n=17) $\bar{X}$ (SD)	ผู้รับผิดชอบงาน IC (n=17) $\bar{X}$ (SD)	ผู้ปฏิบัติงานอื่น (n=107) $\bar{X}$ (SD)
4. ด้านการมีส่วนร่วม			
1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.	4.29(0.68)	4.06 (0.82)	3.08 (1.00)
2. มีส่วนร่วมในการนำนโยบายงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ไปสู่การปฏิบัติ	4.06 (0.55)	4.29 (0.77)	3.45 (1.00)
3. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.	4.24(0.75)	4.41 (0.50)	3.42 (1.00)
5. ด้านการสนับสนุน			
1. บุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/อบรมความรู้ในการดำเนินงาน IC อย่างสม่ำเสมอ	4.53 (0.71)	3.88 (1.00)	3.48 (0.88)
2. ความสะดวกในการขอรับคำแนะนำ/แก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน IC ของ รพ.สต.จากพี่เลี้ยงระดับอำเภอ	4.00 (0.50)	4.12 (0.48)	3.67 (0.81)
II ประสิทธิภาพ			
1. ด้านความถูกต้อง			
1. สามารถดำเนินงานในการทำสะอาดมือได้อย่างถูกต้องตามแนวทางการปฏิบัติงาน IC ของ รพ.สต.ที่กำหนด	4.47 (0.50)	4.59 (0.50)	3.33 (0.98)
2. สามารถดำเนินงานในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้านการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ได้อย่างถูกต้องตามแนวทางการปฏิบัติงาน ICของรพ.สต.ที่กำหนด	4.24(0.44)	3.41 (0.77)	3.14(1.00)
3. สามารถดำเนินงานในด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ได้อย่างถูกต้องตามแนวทางการปฏิบัติงาน IC ของ รพ.สต.ที่กำหนด	4.00 (0.78)	4.53 (0.80)	2.97 (0.98)
2. ด้านความพึงพอใจ			
1. มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้านการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ	5.00 (0.00)	4.41 (0.50)	3.16 (0.86)
2. มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในด้านระบบเฝ้าระวังการติดเชื้อ	4.29 (0.47)	4.35 (0.70)	3.14 (0.87)
3. มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ในการทำความสะอาดมือ	3.76 (0.75)	4.65(0.49)	3.18 (0.86)
4. มีความพึงพอใจต่อการสนับสนุนในการดำเนินงาน IC ของ รพ.สต.	3.82 (0.39)	4.59(0.71)	3.18(0.85)

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. กับประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ด้วยวิธีสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation)

ในความคิดเห็นรวมของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มที่ศึกษา พบว่า ปัจจัยของการดำเนินงานฯ ในทุกด้าน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพของการ

ดำเนินงานฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ (Correlation) ของปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. และประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. โดยใช้วิธีสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ในความคิดเห็นรวมของทุกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา (N=138)

ปัจจัยการดำเนินงาน IC และประสิทธิภาพการดำเนินงาน IC ใน รพ.สต.	ปัจจัย				ประสิทธิภาพ		
	ด้านความรู้	ด้านทัศนคติ	ด้านการบริหาร	ด้านการมีส่วนร่วม	ด้านการสนับสนุน	ด้านความถูกต้อง	ด้านความพึงพอใจ
ปัจจัยด้านความรู้							
Pearson Correlation	1	.826**	.851**	.775**	.780**	.824**	.797**
Sig.(2-tailed)		.000	.043	.037	.000	.000	.000
ปัจจัยด้านทัศนคติ							
Pearson Correlation	.826**	1	.775**	.737**	.789**	.733**	.787**
Sig.(2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000	.000
ปัจจัยด้านการบริหาร							
Pearson Correlation	.851**	.775**	1	.836**	.783**	.879**	.833**
Sig.(2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000	.000
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม							
Pearson Correlation	.775**	.737**	.836**	1	.811**	.889**	.884**
Sig.(2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000	.000
ปัจจัยด้านการสนับสนุน							
Pearson Correlation	.780**	.789**	.783**	.811**	1	.764**	.782**
Sig.(2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000	.000
ประสิทธิภาพด้านความถูกต้อง							
Pearson Correlation	.824**	.733**	.879**	.889**	.764**	1	.909**
Sig.(2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000		.000
ประสิทธิภาพด้านความพึงพอใจ							
Pearson Correlation	.797**	.767**	.833**	.884**	.782**	.909**	1
Sig.(2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	

**ระดับนัยสำคัญ 0.01

การอภิปรายผล

จะดำเนินการอภิปรายตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

ปัจจัยของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ในกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นตรงกันว่า มีคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อสำหรับ รพ.สต. เป็นปัจจัยการพัฒนางาน IC ของ รพ.สต.⁴ และมักจะพบว่าการดำเนินงาน IC ของ รพ.สต. ที่ยังคงมีปัญหาอยู่นั้น เนื่องมาจากการใช้คู่มือการปฏิบัติงาน IC ของ

โรงพยาบาล ซึ่งไม่สอดคล้องกับบริบทของ รพ.สต.⁵ ส่วนกลุ่มผู้อำนวยการ รพ.สต. และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต. มีความเห็นว่าตรงกันว่าบุคลากรทุกคนใน รพ.สต. ต้องมีความรู้เรื่องการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. เนื่องจากการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อเป็นเรื่องสำคัญที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนต้องให้ความร่วมมือป้องกันอย่างจริงจัง และการให้เจ้าหน้าที่ รพ.สต. ร่วมในทุกขั้นตอน เพิ่มองค์ความรู้ให้เจ้าหน้าที่ทำให้สามารถพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁵ ส่วนกลุ่มผู้รับผิดชอบงาน IC ใน รพ.สต. นั้นเห็นว่าได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ในระดับมากที่สุด ซึ่งเรื่องนี้มีแนวคิดที่ว่า

อุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.คือบุคลากรบางคนขาดความรู้ เนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁷ และการถ่ายทอดความรู้เป็นการแบ่งปันความรู้ทำให้ผู้ปฏิบัติยอมรับในการทำงานร่วมกันอย่างไม่มีข้อแม้ ส่งผลให้องค์กรสามารถพัฒนาได้มากขึ้น⁸

ปัจจัยด้านทัศนคติ ในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติตรงกันในเรื่อง การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.เป็นงานที่สำคัญและมีประโยชน์ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในสถานพยาบาลเป็นงานที่สำคัญ เนื่องจากเป็นการป้องกันความรุนแรง การเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการรักษาพยาบาล และลดอัตราการตายจากการติดเชื้อในสถานพยาบาล การป้องกันการติดเชื้อไม่ได้มีเพียงในผู้รับบริการ ผู้ให้บริการเท่านั้น แต่รวมถึงการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อในสิ่งแวดล้อมด้วย²

ปัจจัยด้านการบริหาร ในกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันในเรื่องมีการนำนโยบายการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ไปสู่การปฏิบัติและเรื่องมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ที่ชัดเจนซึ่งการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือการกระตุ้นให้ทรัพยากรการบริหารทั้งมวลปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นโยบายจะต้องมีการกำหนดขอบเขตของปัญหา กำหนดเป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ⁹ และการกำหนดนโยบาย กำหนดเป้าหมายตลอดจนลำดับกระบวนการปฏิบัติในส่วนต่างๆ นั้น ต้องสามารถรับรู้ ติดตาม เข้าใจได้ทั้งในและนอกองค์กร¹⁰

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ในกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ของ รพ.สต. ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติในการพัฒนางานมีส่วนสำคัญ และการร่วมกันปฏิบัติจะแก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว¹¹ ส่วนกลุ่มผู้รับผิดชอบงาน IC ใน รพ.สต. และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต. มีความเห็นตรงกันในการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายการดำเนินงานป้องกันและ

ควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ไปสู่การปฏิบัติ เพราะการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือการกระตุ้นให้ทรัพยากรการบริหารทั้งมวลปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ในกลุ่มผู้อำนวยการ รพ.สต. ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. ซึ่งมีแนวคิดในเรื่องนี้ว่าการมีส่วนร่วมเป็นถึงการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และร่วมในการรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวบุคลากรเอง¹²

ปัจจัยด้านการสนับสนุน ในกลุ่มผู้อำนวยการ รพ.สต. มีความเห็นว่าได้รับการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การให้ความรู้ประจำปี การนิเทศและสอนพนักงานทำให้บุคลากรมีความเข้าใจมากขึ้น¹¹ การจัดอบรมความรู้แนวทางควบคุมการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อตามมาตรฐาน IC ปีละ 1 ครั้ง นิเทศ ติดตาม กำกับดูแล โดยโรงพยาบาลแม่ข่าย ปีละ 2 ครั้ง ส่งผลทำให้บุคลากร รพ.สต.มีความเข้าใจตรงกัน ปฏิบัติได้ถูกต้อง¹³ ส่วนกลุ่มผู้รับผิดชอบงาน IC ใน รพ.สต. และผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต. มีความเห็นตรงกันในการได้รับความสะดวกในการขอรับคำแนะนำ/แก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน IC ของ รพ.สต.จากพี่เลี้ยงระดับอำเภอ สอดคล้องกับแนวคิดในการดำเนินงาน IC ใน รพ.สต. ที่ได้มอบหมายให้มีพยาบาลวิชาชีพรับผิดชอบ และได้กำหนดช่องทางให้สามารถปรึกษาผู้รับผิดชอบงาน IC ของโรงพยาบาล และทีมพัฒนาคุณภาพปทุมภูมิไว้ชัดเจน⁵

และจากประเด็นร่วมที่ทุกกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสมเป็นลำดับสุดท้าย เช่นเดียวกันนั้นในความคิดเห็นของกลุ่มผู้อำนวยการ รพ.สต. และผู้รับผิดชอบงาน IC ใน รพ.สต. คือปัจจัยด้านความรู้ เรื่องการมีการทบทวนองค์ความรู้การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อร่วมกันของเจ้าหน้าที่ภายใน รพ.สต.ซึ่งได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ พบว่า การทบทวนองค์ความรู้/กระบวนการควบคุมการติดเชื้อระหว่างเจ้าหน้าที่ รพ.สต.จะทำให้บุคลากรเข้าใจตรงกัน ปฏิบัติได้ถูกต้อง¹³ และกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกัน คือปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม เรื่องการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการ

ติดเชื่อ ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน รพ.สต. ในอำเภอ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้มีการศึกษาพบว่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพงานป้องกันและควบคุมการติดเชื่อ ประกอบด้วย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง¹⁴ และการพัฒนาการบริหารจัดการงาน IC ใน รพ.สต. การทำงานเป็นทีมของสหสาขาวิชาชีพ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีเข็มมุ่งและเป้าหมายเดียวกัน เป็นปัจจัยสำคัญให้งานประสบความสำเร็จ¹⁵ ซึ่งจะเป็นส่วนที่ทำให้สามารถดำเนินงานถูกต้องตามแนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื่อของ รพ.สต.ที่กำหนดได้

เมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื่อใน รพ.สต. พบว่า

ประสิทธิภาพด้านความถูกต้อง ในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่าสามารถดำเนินงานในการทำความสะอาดมือได้อย่างถูกต้องตามแนวทางการปฏิบัติงาน IC ของ รพ.สต.ที่กำหนด ซึ่งมีแนวคิดในเรื่องนี้ว่า การทำความสะอาดมือสำหรับบุคลากรสุขภาพ เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งของความปลอดภัยของผู้ป่วย กลไกการแพร่กระจายเชื้อที่พบบ่อยที่สุดคือ การแพร่กระจายเชื้อจากผู้ป่วยรายหนึ่งไปยังผู้ป่วยอีกรายหนึ่งผ่านมือของบุคลากรสุขภาพ มาตรการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อเหล่านี้ที่สำคัญคือ การทำความสะอาดมือ ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่บุคลากรสุขภาพ ต้องปฏิบัติอย่างถูกต้องเพื่อลดการติดเชื่อลง¹⁶ ส่วนกลุ่มผู้อำนวยการ รพ.สต. และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต. มีความเห็นว่าสามารถดำเนินงานในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้านการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างถูกต้องตามแนวทางการปฏิบัติงาน IC ของ รพ.สต.ที่กำหนด ซึ่งมีแนวคิดในเรื่องนี้คือ เพื่อให้การดำเนินการมีมาตรฐาน และเป็นแนวเดียวกันในทุกแห่ง โรงพยาบาลแม่ข่ายจึงเป็นผู้รวบรวมมูลฝอยติดเชื้อจาก รพ.สต. ทุกแห่ง ส่งบริษัทเอกชนดำเนินการกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป¹⁷ และในกลุ่มผู้รับผิดชอบงาน IC ใน รพ.สต. มีความเห็นว่าสามารถดำเนินงานในด้านการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ได้อย่างถูกต้องตามแนวทางการปฏิบัติงาน IC ของ รพ.สต.ที่กำหนดในเรื่องนี้มีแนวคิดเนื่องจากบุคลากรทางการแพทย์มีความเสี่ยงต่อการสัมผัสโรค ทั้งจากการปฏิบัติงานและชุมชน สถานพยาบาลจึงควรมีนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อลดความเสี่ยงของบุคลากรในการรับหรือแพร่เชื้อ ซึ่งการจัดการ ประกอบด้วย การประเมิน

สุขภาพของบุคลากร ก่อนและหลังเข้าปฏิบัติงาน การให้ภูมิคุ้มกันโรคเป็นการป้องกันการเจ็บป่วยแก่บุคลากรอย่างเหมาะสมและครอบคลุม¹⁶

ประสิทธิภาพด้านความพึงพอใจ ในกลุ่มผู้อำนวยการ รพ.สต. มีความพึงพอใจในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้านการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งมีแนวปฏิบัติในเรื่องนี้ว่า เพื่อให้การดำเนินการมีมาตรฐาน และเป็นแนวเดียวกันในทุกแห่ง โรงพยาบาลแม่ข่ายจึงเป็นผู้รวบรวมมูลฝอยติดเชื้อจาก รพ.สต. ทุกแห่ง เพื่อส่งบริษัทเอกชนดำเนินการกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป¹⁷ และพึงพอใจต่อการดำเนินงานในด้านระบบเฝ้าระวังการติดเชื่อ ในเรื่องนี้มีแนวคิดว่าการเฝ้าระวังการติดเชื่อ เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากทำให้ทราบข้อมูลการติดเชื่อในโรงพยาบาลเกี่ยวกับขนาดและความสำคัญ of ปัญหาการติดเชื่อ สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาการติดเชื่อในโรงพยาบาลนั้นๆ ได้¹⁶ ในกลุ่มผู้รับผิดชอบงาน IC ใน รพ.สต. และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต. มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในการทำความสะอาดมือ ซึ่งการทำความสะอาดมือสำหรับบุคลากรสุขภาพ เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอย่างหนึ่งของความปลอดภัยของผู้ป่วย กลไกการแพร่กระจายเชื้อที่พบบ่อยที่สุดคือ การแพร่กระจายเชื้อจากผู้ป่วยรายหนึ่งไปยังผู้ป่วยอีกรายหนึ่งผ่านมือของบุคลากรสุขภาพ มาตรการควบคุมการแพร่กระจายเชื้อที่สำคัญคือ การทำความสะอาดมือ¹⁶ และพึงพอใจต่อการสนับสนุนในการดำเนินงาน IC ของ รพ.สต. ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การสนับสนุนเป็นการช่วยเหลือ ส่งเสริมให้การปฏิบัติงานสำเร็จ เสนอแนะแก้ปัญหา ให้สามารถทำงานได้สัมฤทธิ์ผล¹⁸ และการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่องของโรงพยาบาลแม่ข่ายมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบคุณภาพต่างๆ ได้¹¹

ความสัมพันธ์ของปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื่อของ รพ.สต. กับประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื่อของ รพ.สต.

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยวิธีสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ในความคิดเห็นรวมของทุกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พบว่าปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื่อของ รพ.สต. ในทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื่อของ รพ.สต. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดที่ว่า ดำเนินการจัดอบรมความรู้แนวทางการควบคุมการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อตามมาตรฐาน IC การทบทวนองค์ความรู้/กระบวนการควบคุมการติดเชื้อ ทำให้บุคลากร รพ.สต. เข้าใจตรงกัน และปฏิบัติได้ถูกต้อง¹³ ทักษะคิดจะเป็นส่วนสำคัญในการผลักดัน มีอิทธิพลต่อการกระทำต่างๆ ของบุคคล ถ้ามีทักษะคิดที่เป็นบวกในการทำงานก็จะเกิดความพอใจในงาน¹⁹ การบริหารเป็นกระบวนการเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้²⁰ และการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือการมีประสิทธิภาพ²¹ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เป็นการเพิ่มศักยภาพบุคคล มีความรู้สึกเป็นเจ้าของดำเนินงานราบรื่น เป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน²² และการที่องค์กรนำเอาทรัพยากรต่างๆ เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ข้อมูล มาสนับสนุนการดำเนินงาน ทำให้เกิดการขับเคลื่อนและนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ²³

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยการดำเนินงานฯ และประสิทธิภาพการดำเนินงานฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยการดำเนินงานฯ ในทุกด้านมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับประสิทธิภาพของการดำเนินงานฯ ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต. อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภูจะมีประสิทธิภาพ ต้องมีปัจจัยในการดำเนินงานที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพ ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อำเภอศรีบุญเรืองจังหวัดหนองบัวลำภู

1. ควรกำหนดให้มีการทบทวนความรู้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ของเจ้าหน้าที่ รพ.สต.ร่วมกันภายในแต่ละ รพ.สต. เป็นระยะและทุกครั้งที่พบปัญหาการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติงานที่กำหนด ปรับปรุงวิธีการรูปแบบ การทบทวนความรู้ให้เหมาะสม สอดคล้อง และเอื้อต่อการเข้าร่วมของเจ้าหน้าที่ทุกคน โดยผู้รับผิดชอบงาน IC ใน

รพ.สต.นั้นๆ และผู้รับผิดชอบงาน IC ของรพ.แม่ข่าย ให้การสนับสนุนหรือเข้าร่วมในการทบทวน

2. ควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ร่วมกันของรพ.สต.ทุกแห่ง ในอำเภอเพื่อให้ผู้รับผิดชอบงาน IC และผู้ปฏิบัติงานอื่นใน รพ.สต.ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้การดำเนินงานฯ ซึ่งกันและกัน รวมทั้งสรุปผลถอดบทเรียนที่ได้เพื่อให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานได้ต่อไปอย่างเหมาะสม เป็นแนวเดียวกัน และมีองค์ความรู้ไปพัฒนางาน รวมทั้งทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นประจำทุกปี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3. ผู้รับผิดชอบงาน IC ใน รพ.สต. และผู้รับผิดชอบงานของโรงพยาบาลแม่ข่าย ต้องกระตุ้นส่งเสริมให้กลุ่มผู้ปฏิบัติอื่นใน รพ.สต.ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ของ รพ.สต. และมีหลากหลายวิชาชีพ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

4. ควรให้มีการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.ในรูปแบบของโซนที่มีกำหนดไว้ อันเป็นการสร้างระบบเครือข่ายในการดำเนินงานฯ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานฯ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบ เกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของ รพ.สต.ทุกแห่ง ระหว่างอำเภอที่มีพื้นที่รับผิดชอบ และจำนวน รพ.สต.ใกล้เคียงกัน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. กรองกาญจน์ สังกาศ. การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ: บทบาทพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ. จุลสารชมรมควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลแห่งประเทศไทย. 2537; 3(2), 63 – 68.

2. อะเคื้อ อุณหเลขกะ. ระบาดวิทยาและแนวปฏิบัติในการป้องกันการติดเชื้อในโรงพยาบาล. เชียงใหม่. โรงพิมพ์เมือง; 2556.

3. มนสิข สิทธิสมบูรณ์.ระเบียบวิธีวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. พิษณุโลก. มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2550.

4. ศิริพร จีระศักดิ์ และคณะ.การพัฒนาเครือข่ายพยาบาล/ผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ/ในการควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต. จังหวัดเชียงใหม่. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.); 2558.

5. ลินจง บุญถนอม. ผลการจัดการแบบมีส่วนร่วมต่อคุณภาพงาน IC ของ รพ.สต. เครือข่ายโรงพยาบาลบ้านโป่ง. TUH Journal online Volume 2 No.3 September – December 2017; 2560

6. วิลาวัลย์ พิเชียรเสถียร. การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ เล่มที่ 1. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. พิมพ์ลักษณ์ ; 2542.

7. ประชาภรณ์ ทัพโพธิ์. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพ รพ.สต.จังหวัดนครปฐม. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน] คณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน; 2557.

8. องค์การถ่ายทอดความรู้และเป็นส่วนร่วมกับงานวิจัยโปรตอนจากทวีปยุโรป. Knowledge Transfer. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2563]. เข้าถึงได้จาก <http://www.protoneurope.org>; 2560.

9. วรเดช จันทรร. ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ. หนังสือในโครงการตำราสมาคมนักวิจัยมหาวิทยาลัยไทย; 2552.

10. จารุณี รามัน. POSDC: หลักการบริหารจัดการยุคคลาสสิกยังคงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรได้ดีในยุคปัจจุบัน. [อินเทอร์เน็ต]. 2563. [เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2563] เข้าถึงได้จาก <http://th.hrnote.asia.org/development> .

11. ภคปภา รัตนภักดี.การพัฒนาระบบการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต. เครือข่ายโรงพยาบาลห้วยพลู.[อินเทอร์เน็ต]. 2557. [เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2563] เข้าถึงได้จาก http://www.huayploohospital.com/data_km/2015090154.pdf.

12. สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. สารสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากร. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์; 2551.

13. กัลยาณี มุลทา. การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต.ไค้่นุ่น. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์; 2560.

14. จุรีรัตน์ จิตวังโส.การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต. จังหวัดพังงา.วารสารสุขภาพภาคประชาชนภาคใต้ 2562; 2: 21 -30.

15. วราภรณ์ ประทุมพันธ์. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการแบบบูรณาการงาน IC ใน รพ.สต.เครือข่ายโรงพยาบาลขอนแก่น ที่ประสบความสำเร็จและนำสู่ความยั่งยืน.[อินเทอร์เน็ต]. 2554.[เข้าถึงเมื่อ 12 ตุลาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก <http://www.wongkarnpat.com/viewpat.php?id=1530>.

16. สถาบันบำราศนราดูร.คู่มือปฏิบัติการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล. กระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์อักษรกราฟิกแอนด์ดีไซน์; 2560.

17. งาน IC รพ.ศรีบุญเรือง. รายงานสรุปผลการนิเทศติดตามการดำเนินงานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน รพ.สต.อำเภอศรีบุญเรือง. โรงพยาบาลศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู; 2563.

18. รชฏ ขยสดมภ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร พฤติกรรมการเป็นพนักงานที่ดีขององค์กร และความผูกพันต่อองค์กร: กรณีศึกษาโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง. [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต] คณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2550.

19. มณฑนา ศิริเอก. ทศนคติมีผลต่อพฤติกรรมในองค์กรอย่างไร. [อินเทอร์เน็ต]. 2551. [เข้าถึงเมื่อ 5 ตุลาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก <http://www.jubpub.com/articles/showarticle.asp?id=2298>.

20. วิโรจน์ สารรัตน์. การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษา และบทวิเคราะห์. องค์การศึกษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: พิมพ์พิสุทธิ์ ; 2545.

21. พันศา คดีพิศาล. ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของพนักงานบริษัทเวิลด์พลาซ่าจำกัด และบริษัทในเครือ. [ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์] มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2553.

22. สนธยา พลศรี. เครือข่ายของการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ.โอเดียนสโตร์; 2550.

23. วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของการบริหาร การจัดการ การบริหารการพัฒนา และการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด; 2551.